

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

Egész évre 10 pengő, félre 5 pengő.
Egyes szám ára 24 fillér.

Lapfoglaldos:

MINERVA IRODALMI ÉS NYOMDAI
MŰINTÉZET RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Megjelenik minden szombaton,
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kolozsvár, Brassni-utca 7. szám.
Telefon: 18-87.

ISMÉTT ARAT A MAGYAR!

Az elmúlt napokban robogó vonaton végigutaztam a Dunántúlon, az Alföldön s Erdélyben, he egészen Háromszékig s a gyönyörű búzamezők láttán a felkém megtelt gyönyörűséggel. Néhol még a szél ringatta a súlyos kalászekat, máshol pedig éppen akkor szedték kékébe szorgalmas kezek s úgy is volt, hogy már kalangyákba volt rakva. Kalapot lengetni s az aratókhoz kiállni szereztem volna: lédvöz légy Testvérem, mert erős voltál s mert volt hited és bátorságod! Volt hited és bátorságod, hogy szántóttal a viharban s mikor mások kétségbeesve „ki-utát” kerestek. Te isteni akaratot szolgálva — hűien irítottad a gyomot a búzamezőkön. Mikor pedig aratsz akkor is istenkísértő lédvöz, a hullámok a búzamezőket mardossák, — de ifjald őrt állanak — s Te így is aratsz. Tudom, nem várod a dicséretet, hiszen Te dicséret nélkül járod egyeses utadat ezeréve. Ezer év óta magyar szánt, volt és arat ezen a földön. Szántott, vetett és aratott akkor is, ha egyik kezébe fegyvert adott a sors. A számunkra adott isteni parancsot örök idő óta maradektalanul csak Te értetted és tartottad meg. Ezért volt nekünk kegyerünk Muhl és Mohács után, volt a Rákócziak és Kossuth hűseinek is s lesz most is, hogy harunkat megvívassunk.

Ti nem hagytok egy kalászt sem elkallódnál. A kisgyermeknek napestig fülgén gyűjlik az elhullott kalászekat. Minden kalász egy megért gondolat — a Te gondolatod — s az el-

kallódnál látszó érett emberi gondolatokat összelogni s hozzátenni a nagy akarásokhoz — a legszebb feladat s örök kötelessége minden magyarnak.

De nemcsak a jó és mély gondolatot kell elhullatni kalászként összefognunk, hanem a súlyos megpróbá-

denki gondolatát meghallgatják s máj, követni fogják. Számunkra ez parancs volt s erők is csak addig voltak, amíg a parancsot megtartottuk. De a szent parancshoz csak Ti maradtatok hűek mindvégig. Akik a vezetőnek maguknak sajátították ki, gyöngének bizonyultak, nem végezték el feladatukat önzenélül s ennek eredménye pedig az lett, hogy népünk tiszczerei veszték el idegen népek tengerében. Bár a nép gondolatát, óhaját nem hallgatták meg későbbi elődelük s temérdek igaz magyar elkallódtól, Ti azért a parancsot hűien teljesítettétek s volt kegyere a magyarok a legnehezebb időkben is. Ennél szebb erkülesi bizonyítványt egy nép sem tud felmutatni. Teljesítettétek a parancsot a muliban ellen-szolgáltatás nélkül s ez jogosít fel minden magyart arra, hogy ma kérhessük — az ősi fogadalom maradektalan betartásával — népünk ősi szerepének visszaszadását.

latsók közepette népi közösségünk-ből kiválni, elszakadni látszó gyöngye, erőfeln magyarokat is. Aki egyszer magyar, annak igen-igen nagy háne kell legyen, hogy elveszni hagyjuk. Jézus Krisztus is megbosztott a hűnös embernek s a gazda is összeszedi az elhullott, lörött kalászekat.

Mielőtt est a földet, amelyen most szántunk, vetünk és aratunk, elfoglaltuk volna, őseink véreseppjeinek hullatásával megérősített fogadalma tettek; hogy minden magyart egyformán megbeesülnek s hogy a nagy dolgok felett tanácskozáiban min-

Dolgok vagyunk, mert ez már nem csupán hit és óhaj, hanem vallás. Ma a nemzetnek számon kell tartania s vizgáznia kell a nép minden háira, miképpen vizgáz a gazda az elhullott kalászra.

A gondolat már megért, csak aratóra vár. A magyar nép istenféltő, bíbes, erős és kitartó; előbb meg-harcolja harcát kin a harcmezőkön s azután elfoglalja az őt megillető, múltjához méltó helyét az országában.

[Nel.]

Műkedvelők rovata:

Népi színjátszás

Írta: Csikós Tóth András

Az emberi lélek sokféle rejtélye között igen érdekes helyet foglal el a színjátszó ösztön, a drámaiság szerete, vagy az élet misztikum hatásának és emlékeképekben színjátszásra visszahátrahozása. Minél inkább lejjebb megyünk az emberi civilizáció rétegei alá, a színjátszó, drámai ösztönök erejét annál erősebbnek és annál egyetemesebbnek látjuk.

Primitív népeknél már annyira egyetemes a dramatikus hagyományok előadási formája, hogy azokban néző és előadó bárki lehet. Játék közben szabadon cserélődhetnek a szereplők és aki az előbb néző, később előadó lehet és viszont. Ezt bizonyítják az ősi kultúrák ránk maradt frásbeli hagyományai, a ma élő primitív népek sokféle színjátszóeszközű szokásai. Hosszú évszázadok gyakorlatának eredménye az a színjátszó forma, amikor a színjátszókat nem az egészközösség bármelyik része, esetleg az egész közösség adja elő, hanem erre legalkalmasabb személyek játsszák el a mindig ugyanazok, valahányszor erre sor kerül. Nem a hivatásos színészekre gondolok most, hanem azokra a híres passió-játékokra, melyeknek szereplői különféle foglalkozást űző, de határozott színeszi tehetséggel megáldott emberek.

Tudjuk, hogy a színészet és szinpad irodalom ilyen ősi drámai hagyományok útján indult el és vált el a közösség hagyományai köréből, mint különálló foglalkozás, irodalmi és technikai komplexum ügyannyira, hogy ma már színházi kultúránk világában a nézőközösség és a színészársadalom két-féle rétege nagyon is élesen elválik. Elváltak a függöny előtt és a függöny mögött élő társadalomra, de hogy ez a végleges elszakadás a lelkek mélyén még nem következett be és az ember ősi színjátszó ösztönait a civilizáció még nem aszalta ki, azt eléggé bizonyítja az a körülmény, hogy a műkedvelő színészkedés milyen óriási tömegeket mozgat szerte az országban, sőt ezen túl, szinte majd minden családnak megvan a maga színeszi hajlamait a sors mostohaágai miatt temetői tagja.

Érdekes, hogy a gyermektársadalom, amely mentes a civilizáció anynyiféle gátlásaitól, milyen ösztönös kedvvel vesz részt mindenféle színi előadásokban (különösen 6–12 éves korban), sőt maguk is nagyon sürfen rendeznek maguk között kezdetleges

színelőadásokat. (Hagyományos játékaiknak nagy része is dramatikus természetű.) Csak később, mikor a szégyenérzet, a lámpaláz, a túlzott önbecsülés és más efféle gátlások elriasztják a szereplőtől, sikkad el benne lassan az ősi színjátszó ösztön.

A gyermeki lélek egyszerűbb, igazabb, gátlásoktól mentesebb életét élik a paraszti rétegek. Ösztöneik, szokásaik, erkölcsi törvényeik sokkal tisztább, ősbib formában alakítják mindennapi életüket, mint a városi ember idegen hatásoktól megzavart életét. Ha tehát az ősi színjátszó ösztönök maradványait fel akarjuk lelni, a népi dramatikus hagyományok felé kell fordulnunk, hogy azok mai állapotából kihámozzuk a hagyományok évezredeké magját és visszakövetkeztessünk azok ősi lelki indítékaira.

Ha népi színjátszásról beszélünk, a közvélemény általában a betlehemes, regelő, pünkösdlő, s más köszöntő szokásokra gondol. Bár ezek is igen bőséges teret adnak a kutatóknak, mégis meg kell említeni, hogy ezeken kívül igen gazdag dramatikus hagyomány él népiünk szokásvilágában. Hiszen a paraszti élet nagy fordulata: a születés, házasság, halál körül lejátszó szokások nagy része dramatikus: szereplő személyekre szétosztott, párbeszéd formában élő hagyomány, s csaknem minden hagyományos szokás van drámai elem.

(Folyt. köv.)

Gondoljon honvédlelőzőjára s rendelje meg számára a

MAGYAR NÉPET

A MAGYAR NÉPET

akár a laktanyába, akár a frontra elküldjük neki

1000 LEVENTEIFJUT KÉPEZNEKI A VAS- ÉS FÉMPARBAN.

A vas- és fémparban a szakm utánpótlását biztosítására a honvédelmi miniszter — a kultusz- és iparügyi miniszterekkel egyetértve — kiképzésére 1000 leventefiut. A leventefiújságot felszólították, hogy jelen kezdék a kiképzésre.

A jelentkezőket kiképezik választott szakmájukra és még más hasznos tudnivalókra is: mint a gépkocsivezés, traktor- és cséplőgépezés, és Ezenkívül jelentős kedvezményeket biztosítanak számukra. Külön leventatanácsotthonokban helyezik el őket teljes ellátást és zsebpénzt kapnak alkallos orvosi felügyelet alatt állva. Első felszerelést, ruházatot magukkal visznek hazulról, de később bekapcsolják őket a kedvezményes ruhaellátásba. Így a jelentkező leventefiújsághoz sokoldalú kiképzésben kívül különösen előnyös helyzetbe kerülnek.

A kiképzésre 14 éves, legalább 6 évet végzett, testileg és szellemileg és magyar állampolgár ifjak jelentkezhetnek. Nem jelentkezhetnek a Budapest, a főváros környékén, nagyvárosi vidéki ipari géppontokban, vagy azok 40 kilométeres körzetén belül lakók; a hadiárvékat előnyben részesítik és ők ezekről a helyekről is jelentkezhetnek. A jelentkezés önkéntes, a jelentkezés után visszalépni csak külön engedéllyel lehet.

Két-három évig tart a kiképzés Budapest, Győrött, Ózdon és Diószegyén. A kiképzendőket a hadiüzemek alkalmazzák; az azok belépőket a honvédelmi munkaközelettség alapjáigénybe veszik és szolgálati- vagy munkaviszonyukban megmaradást élveznek.

A vas- és gépipar körébe tartozó szakmákra kiképzendőket a gyárak tanszerződéssel lépnek be és a kiképzés befejeztével segédvizsgát tesznek.

MI A SZÉGYEN?

— Ha az állam ügyei rendben vannak, az embernek jóvedelme van. Ha az állam ügyei nincsenek rendben, az embernek nagy jóvedelme van: a szégyen.

(Kungfutse, kínai bölcs, aki előtt 2422 évvel halt meg.)

Kérlek és szereted:

A nagy magyar család

írta: Lőrinczi László

A magyar népi gondolat nem párt-politikai irányzatot jelent, hanem átöleli az egész magyar életet. Maga a szó is: politika, sokunknak a fülében nagyon hamisan cseng. Legtöbben szakképzéshez hasonló játékokra gondolnak, amikor ezt a szót hallják, olyan játékműre, amelynek győzelmes befejezése a hatalom birtoklását jelenti. Amikor politikáról beszélünk, a népi államvezetést értjük alatta. Az államvezetés az egy-nép életében az egyik legfontosabb életmegnyitásváltoást képezi, ezért foglalkozunk vele.

Európa óriási változások előtt áll. A most folyó világháború befejezésekor új rend fog ezon a földrészen kialakulni. Erre a nagy változásra a magyar népek is fel kell készülnie. Ez a készülődés összes erőinket a mozgósítását jelenti. A kellő pillanatban készen kell állnunk arra, hogy részt vegyünk Európa új elrendezésében, amelyben nekünk egészen biztosan szerep vár. Ennek a tudatosításra a népi politika első feladata. *Ősi hótárainkról, földünkön, életünkön, történelmi szerepünkön kell döntenünk és ehhez a döntéshez minden erőnkre szükségünk van.* Olyan nekifeszülésre, mint amilyen a törökök szemében is meg tudunk mutatni. Európának meg kell látnia, hogy *erősek vagyunk, életképesek vagyunk, minden kérdésünket mi magunk meg tudjuk oldani és képesek vagyunk arra is, hogy egy egész európai résznek, Közép Európának a vezetését is el tudjuk vállalni.* Tehát ennek a célnak az érdekében a népi politika az összes népi erők egyesítését hirdeti.

Ehhez azonban a tényleges népi erőkre van szükség és nem a pártokban levő kétséges erőkre.

Állami szervezetünk újjáépítését is meg kell kezdenünk. Kétségtelen, hogy az új idők új feladatokat ruháznak napról-napra az állami gépezetre. Ma már látjuk, hogy a mai államszervezet csak nehézkösen tud ezekkel a feladatokkal megbirkózni. Főképpen a gazdasági élettel való mind szorosabb és szorosabb kapcsolatait szabályozza ilyen átmeneti megoldásokkal. Lázos építész van itt szükség, amely már meg is kezdődött.

Ennek az újjáépítésnek a formáit azonban nem kell idegenből átvennünk. A magyar népi politika számolt a magyar nép történelmével. Történelmünk bizonyítja annak, hogy a

magyar nép mindig csodálatos politikai képességről tett bizonyosságot és mindig meg tudta találni a módját annak, hogy saját erejéből tudja mindazt megcsinálni, ami fenntartásához szükséges volt. A haladás hagyományai meg vannak történelmünkben. Ezeket a hagyományokat sohasem szabad szem elől tévesztetni. Erőszakos, népiünk lelkületével ellentétes intézkedések bevezetése nem vezetne előz. Viszont nem lehetünk tekintettel a hagyományokra ott, ahol kétségtelen, hogy ezek nem magyar eredetűek.

NEVESSÜNK

— Már megint felöntött a garatra János bácsi, pedig tudja, hogy a páliuka az ember ellensége.

— Dejsezen, éppen a tisztelendő úr mondta, hogy szeretni kell ellenségeinket.

— Igen ám, de azt nem mondtam, hogy le is kell nyelni.

*

— Vádolt, mi a foglalkozása?

— Állami érdekerülő, intéstó!

— A munkakönyve azt mondja, hogy szabó.

— Szabó vagyok, de kerülöm az állami erőt, mert ott már elfogtak, amikor fát akartam vinni.

*

Az éjjel nagy kiabálásra ébredtem. Kinéztem az ablakon s hát mit lát-

A magyar nép örök érdekeinek szem előtt tartása azt parancsolja a mindenkori magyar államvezetőknek, hogy más államokkal való kapcsolataink tekintetében mindig vegyék figyelembe hazánk fekvését, természetese elhelyezkedését, gazdasági adottságait. Milyen esztelenység lett volna például, ha egy egészen távol fekvő országgal lépünk szövetségi viszonyra. Lengyelország, Csehszlovákia sorsa élesen megvilágítja, hogy miért.

A magyar népi politika teljes kibontakozásai, a kisebbségekben élő felvidéki, erdélyi és délvideki magyarság politikája mutatta meg, hogy a magyar nép mennyire összeforrt keresztényi egyházainkkal.

Hite van a mi magyar népünknek, amely minden csapáson átségitette. Mint az emberi lélek legnagyobb erejét, védjük és apoljuk ezt a hitet.

Am? Egy 23 motoros amerikai bombázó összeütközött egy denevérral. Az utasok meghaltak, a denevérek tovább repültek.

A tegnapi egy félköli aszalt szilvát vettem. Hazavittem és az édesanyómnak adtam.

A melegtől a szilva kicsirázott és gyorsan nőni kezdte a kis szilvák. Nemsokára pedig friss, érett gyümölcsöt szedett az édesanyám.

*

A tegnapi nadrágot vettem, de sajnos csak furot szövetből szőtték volt. Képzelmek mi történt? A nadrágotam este rátolettem egy székre és reggelre szép orgonafa csemeték nőttek ki belőle. A fák kivirágzottak és hamarosan nadrágot teremték. Nna, elhiszik-e?

(Beküldte: Trombitás István, Ázpató, Szolnok Doboka m.)

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Alapítva: 1899.

Magyarország egyedüli állami érdekeltségű, színmagyar biztosító szövetkezete.

Kartelen kívül!

A biztosítás minden Ágóval foglalkozik igen előnyös díj- és feltételek mellett. Vezér, fő- és helyképviseletek minden városban és községben.

Vezérképviseletünk Erdély területén:
Kolozsvár, Horthy-út 6,
Marosvásárhely, Széchenyi-Ár 23 sz.

Az olvasó kívánságára:

Közellátási tájékoztató

A kenyérgabonára és zaira vonatkozó beszoigaltatási kötelezettség

A 107.000—1944. K. M. számú rendelettel szabályozott s az 1944—45. gazdasági évre vonatkozó új beszoigaltatási rend szerint négy beszoigaltatási kötelezésre van a termelők: kenyérgabonára, zsír-, hús- és szabadválasztású beszoigaltatási kötelezés.

I. A kenyérgabonabeszozgaltatási kötelezést az alábbi termények valamelyikének beszoigaltásával kell teljesíteni: búza, rozs, kétszeres, zab és rizs, valamint Kárpátalja és Erdély területén kukorica is. A búzát, rozst, kétszerest és zabot, amennyiben legfeljebb 2 százalék idegen anyagot tartalmaznak, méterámszámként 100 búzaegységgel kell a kenyérbeszozgaltatási kötelezést teljesítésére beszámítani.

II. A zsírbeszozgaltatási kötelezést a következő termények, termékek vagy élőállatok valamelyikének beszoigaltásával kell teljesíteni: olvasztott sertésszár, sertésháj, olvasztani való sertésszalonna (friss vagy sózott), baromfiszőr, sertésháj, tej és annak termékei; napraforgóolaj, tökmagolaj, szőlőmagolaj; elősértés, élőliba, élőkacsa; repcemag, vadrepce-mag, lenmag, kendermag, napraforgómag, ricinusmag, szójabab, olajbogyó, tökmag, gomborkamag, fekete szezámmag, dohánymag, kukoricacsira; lenkóró (gubóval együtt); lakarmányrpa és kukorica.

Az állati zsíradékokat kilogrammonként a következő búzaegységekkel kell a zsírbeszozgaltatási kötelezést teljesítésére beszámítani: olvasztott sertésszár 12, sertésháj 10, olvasztani való sertésszalonna 9 és baromfiszőr és háj 12.

A fogyasztás vagy ipari feldolgozás céljára beszoigaltott teljes tehenéjűt után literenként 0.20 búzaegységet, a teljes bivalytej után literenként 0.30 búzaegységet, a teljes juhtej után ugyancsak 0.30 búzaegységet kell — a húsbeszoigaltatási kötelezést teljesítésére beszámítandó búzaegységeken kívül — a zsírbeszozgaltatási kötelezést teljesítésére beszámítani. A legalább 80 százalék zsírtartalmú vaj után kg.-ként 5, a már előző közleményünkben (29. szám) közölt zsírtartalommal rendelkező tejszín után literenként 2, a tejfelet után literenként 1 és a juhgomolya után kg.-ként 1.50 búzaegységet kell — a húsbeszoigaltatási kötelezést teljesítésére beszámítandó búzaegységeken kívül — a zsírbeszozgaltatási kötelezést teljesítésére beszámítani.

A fentebb felsorolt növényi olajokat kg.-ként 8 búzaegységgel kell a zsírbeszozgaltatási kötelezést teljesítésére beszámítani.

A 100 kg.-nál nehezebb hízott sertés élő súlykilogramma után 180 kg.-ig zsírsertésnél 4—5.00 (tiz kilónként általában 0.25 búzaegységgel változik), húsértésnél 3—3.70 (tiz kilónként 0.10 búzaegységgel változik), 180 kg.-on felül zsírsertésnél 5.75, húsértésnél 3.80 búzaegységet kell beszámítani a zsírbeszozgaltatási kötelezést teljesítésére (természetesen a húsbeszoigaltatási kötelezést teljesítésére beszámítandó búzaegységeken kívül). A 100 kg.-on alóli süldő és soványsertés élő súlykilogramma után általában 3 búzaegységet kell beszámítani a zsírbeszozgaltatási kötelezést teljesítésére. A darabonként 5 kg.-nál nagyobb élő súlyú hízott liba után élő súlykilogrammonként 3.50, a darabonként 3 kg.-nál nagyobb élő súlyú hízott kacsa után pedig 3 búzaegységet kell a zsírbeszozgaltatási kötelezést teljesítésére beszámítani. Az olajosmagvak közül legnagyobb búzaegységsszámmal a vetésre alkalmas (legalább 96 százalék tisztaságú és legalább 85 százalék csiraképeségű) kendermagot számítják be (600 búzaegység), míg legkevesebb búzaegységsszámmal az olajozómagot és a kukoricacsirát (150—150) számítják be. A legfeljebb 2 százalék idegen anyagot tartalmazó lakarmányrpa métermámszámként 90 búzaegységgel, a legfeljebb 15 százalék nedvességet tartalmazó morzsolt kukoricát ugyancsak 90 búzaegységgel kell a zsírbeszozgaltatási kötelezést teljesítésére beszámítani. A gazdálkodó zsírbeszozgaltatási kötelezést zab beszoigaltatásával is teljesítheti s azt, amennyiben legfeljebb 2 százalék idegen anyagot tartalmaz, 100 búzaegységgel kell a zsírbeszozgaltatási kötelezést teljesítésére beszámítani.

(Folytatjuk.)

Dr. Kerekes Jenő.

TUDDOD-E, HOGY:

A magyar katonai erényeket ez az óla világszerte ismerik és becsülik? A buszár szót minden európai nép használja. Franciaország tábornagya! (marsaljai) közül öt magyar volt. A francia hadseregben öt buszár ezred viselte magyar vezér nevét. Az 1. számú buszár ezrednek ma is Becsenyi ezred a neve. Az amerikai szabadságharcban 2 magyar altábornagy, 5 magyar tábornok, 15 magyar ezredes, 13 magyar őrnagy és egyéb magyar tiszt harcolt. Kovács Mihály ezredes emlékére, aki Washington (az Egyesült Államok első elnöke) egyik legnagyobb hőse volt, az amerikaiak lovasszobrot emeltek.

RENDELET EGYS KISHASZONBÉRLETEK IDŐTARTAMÁNAK MEGHOSSZABBÍTÁSÁRÓL.

A kormány rendeletet adott ki a hatóság intézkedés folytán keletkező kishaszonbérletek időtartamának a meghosszabbításáról.

Gazdasági és szociális szempontok egyaránt szükségesek teszik, hogy a háború ideje alatt lejáró haszonbérletek a háború befejezéséig fenntartsanak.

Mindezekre a szempontokra tekintettel a hivatalos lapban megjelent kormányrendelet akként intézkedik, hogy a hatóság intézkedés alapján keletkező kishaszonbérletek a háború megszűnését követő második gazdasági év végéig változatlan feltételekkel fennmaradnak. A rendelet szerint a szóbanforgó kishaszonbérletek nem maradnak fenn lejárt után abban az esetben, ha megszűnték a kishaszonbérlet terület szerint számiotti többsége a gazdasági év végét megelőző augusztus 1. napjához kért.

RENDELET A KITERMELŐ TÖLGY-, FÜZ- ÉS LUCFENYŐKÉREG BESZOIGALTATÁSÁNAK HELYÉRŐL.

Jurcsák Béla földművelésügyi miniszter a hivatalos lapban rendeletet adott ki, amelynek értelmében a tölgy-, füz- és lucfenyőkéreg nem a termelés helyén, hanem — külön megállapodás hiányában — a feladóléonlason vasúti kocsiha vagy hajóba rakva köteles az erdőbirtokos vagy fatermelő átadni; addig is azonban, amíg a feladóléonlason a szállítás megtörténik — köteles az erdőbirtokos vagy fatermelő a kitermelő tölgy-, füz- és lucfenyőkéreg szakszerűen összegyűjteni, összerakni és megrögzíteni és a romlástól megóvni.

Áldozat nélkül nincs győzelem, a győzelemért meg kell dolgozni —

mondotta **BAKY LÁSZLÓ** belügyi államtitkár Kolozsváron

Baky László belügyi államtitkár Kolozsvárra érkezett, ahol nagy beszédet mondott.

— Nincs értelme, hogy sokat nézünk a múltba — mondotta többek között. A múltból mi legfeljebb szövegi tapasztalatokat és szomorú tapasztalatokat meríthetünk. De annál kétségbeesetten és elszánt tekintettel kell jönni néznie, mert ma kizárólag magyar sorsunkról kell beszélni, melyekkel biztosítani tudjuk fennmaradásunkat.

— Nehéz időkben élünk. Nem tudjuk, melyik nap bombázzák össze lecsupaszított városainkat. Elveszítjük mindünket. De mi ez a veszteség egy nemzet fennmaradásához képest? Áldozat nélkül nincs győzelem. És meg kell dolgozni a győzelemért. Nem lehet politikázással egy ilyen élet-halálharcból átvészelt egy nemzetet. Itt nyíltan színt kell vallani. Itt nincs más lehetőség: el akarunk-e bukni a városok bolsevisztában, vagy meg akarunk maradni a magunk öntudatos nemzeti életében. Nincs harmadik eset. Senki ne higgye azt, hogy, ha ezt a hőbort elveszítjük, itt Magyarország és abban magyarok maradnak. Itt nincs különbség. Akinek kérges a tenyere, az ki fog menni újjáépíteni az összedobozott és szétrombolt orosz városokat, akiknek pedig nem kérges a keze, az tarkólvészt kap. Ne higgye senki, hogy Szofia itt hozzája a déli és északi szláv tenger határán ezt a maroknyi idegen fajú magyarságot, amely soha sem engedte meg, hogy beteljesüljenek a szláv szláv álmok az egységes szláv

birodalomról. Akár akarjuk, akár nem, de kell látnunk, hogy nekünk a Német Birodalom oldalán van a helyünk.

A zsidókérdés megoldása a legszorosabban összefügg a hőbort győzelemének a kérdésével. A zsidóság az oka, hogy pontosan tudja az ellenség rövid néhány óra múlva, hogy milyen eredményt értek el bombázzák. Első célunk az volt, hogy a zsidóság tömegeitől megszabadítsuk a magyarságot. Ki merne volna elhinni a rendszerváltás után, hogy három hónap alatt Kárpátalján, Miskolcon, Nagybáradon, Kolozsvárott egy zsidó sem lesz?

A kisebbségekről szóló hangzott az államtitkár, hogy ebben az országban mindenki megélt, ha nem tör a magyar nép egyetemes érdekei ellen, tehát mitőlünk itt élhetnek a legnagyobb nyugalomban a kisebbségek. Azonban a magyar nép érdekei megkövetelik, hogy minden olyan törvényt, amely a magyar életérdekei ellen irányul, a legkeményebben elutasítsunk, mert ilyenben nem vagyunk öntudatos nép. Bűszkén mondhatom, hogy az öntudatos német testvéreikkel úgy megértjük egymást, mint ahogy két öntudatos ember megérti egymást. Nem akarjuk erőszakkal elmagyarsítani a kisebbségeket. Minden magyar ember öntudatos legyen, mert akkor bele tudjuk vetni a nyelvünkbe a fajú öntudatot s akkor meg lesz a magyar egység. Egy nemzet akkor erőskedik, ha fiai önzellenek, fejezte be beszédét Baky László államtitkár.

Példéző magatartás:

Vitézi tettek

1.

Sándor József tüzerhonvéd több alkalommal kitünt vitézi magatartásával.

1944. március hó 29-én Szadawka község védelmében mint golyószórós csapat vett részt. A bolsevista harcok gyors előretérése pusztulással fenyegette az útig gépkocsijait, amelyek az egyik vontatógépkocsi üzemhőjába miatt, nem tudtak idejében visszavonulni. Sándor honvéd ekkor golyószórójával egyik házi tűvében tüzelőállást foglalt és azonnal megtöltötte a tüzet a harcokosok tartózkodó bolsevista gyalogságra.

Sándor József honvéd önfeláldozó magatartásával nemcsak ragyogó példáját adta a magyar vitézi szellemnek, hanem nagyban hozzájárult, hogy útig gépkocsijait értékes kényszeri anyaggal és emberekkel mecrakodva épségben visszavonulhattak.

2.

A magyar katona hősi magatartásának ragyogó példáját mutatta a szovjet elleni harcban Vudj Lajos szakaszvezető. Április 25-én történt, hogy öt T 34-es szovjet harcokosi megtámadta a Czlebnyis-Lesnyel herendezett magyar védőállást.

Vudj Lajos, mint igazi katona és mint igazi hős, vakmerő lélekjelenléttel cselekedett. Nem latolgatta az erőviszonyokat, hanem fontolgatás nélkül két géppuskás rajával olyan határos tüzet zúdított a rohamozó ellenségre, hogy a bolsevistákat részben megsemmisítette, részben visszavonulásra kényszerítette.

Vudj Lajos szakaszvezető néhány nappal később újabb hősi tettel öregbítette a magyar katona hírnevét. Április 28-án ugyanis az oroszok rátörttek a jozefovkai erdőre. A harcok közben Vudj egyik géppuskája elromlott, egy másik géppuskájának kezelője pedig elesett. A bátor szakaszvezető az erős ellenséges aknavető- és tüzerségi tűzben a kezelő nélkül maradt géppuskához küszört és olyan határos tüzet zúdított a bolsevistákra, hogy az ellenség halottait bátrahagya, felvezetetlen visszafordult és elmenekült. Gyors, bátor és hősiesség felleléseivel nagymértékben elősegítette századának ellentámadását. Vudj szakaszvezető elnyerte a Magyar Népkövület díjnyelvével a Magyar Népkövület Vitézségi Éremmel tüntették ki.

Német elhárítás a keleti front közepén szlovákiai.

EMKE POSTA

Az Emke bekapcsolódása a népművelési és faluvezetők munkába.

Az Emke bekapcsolódása a népművelési és faluvezetők munkába régi hagyomány, amelyet a fennálló nehézségek ellenére is állandó ütemben folytat.

Az Emke az utóbbi hetekben is számos, bár inkább rövidebb távú kiállítását végezt. Július 1-én Kolozs községben az iskolán kívüli népművelési tanfolyamok vezetői részére rendezett előadás-sorozat keretében szerepelt a szerelvény, amikoris mintegy 150 főnyi tanfolyami hallgatóság előtt az „András” c. filmet vetítettük le. A kiállítás az Emkét is képviselve jelen voltan *Kiss Károly* kir. tanfelügyelő, megyei megb. ügyv. elnök és *Kovács Pál* vm. népműv. titkár.

Válaszút.

Július 2-án a szerelvény *Válaszút* volt, ahol a Kultúrházban rendezett előadás műora a következő volt: *Magyar Híszegye, Walter Gyula* közp. titkár üdvözlő beszéde, egyben az Emke célkitűzésének rövid ismertetése, *Üdvözlő Mária* német nyelvű üdvözlő szavaival a „Negyedzigen” c. film rövid német nyelvű tartalmának felolvasása, a film levetítése, végül a Hímnusz közös előadása. Az előadáson jelen volt *dr. Szathmáry Lajos* ügyv. alelnök is. A falu és a környék magyarországi kívüli szép számban jelentek meg az itt állomásozó német katonák is. A résztvevők száma mintegy 250 fő lehetett, úgy, hogy a kultúrház zsúfolásig megtelt. Az előadás végén az Emke ajándékként füzeket osztottunk ki a hallgatóságunknak.

Kolozs

Előzőleg június 28-án a szerelvény szintén Kolozsra tartott vetített-filmes előadást, amikoris *Kiss Károly* tanfelügyelő ismertette az Emke munkáját a 150 főnyi hallgatóság előtt, majd a „Negyedzigen” c. film lepergetésére került sor. A kiálláson *Kiss Károly* tanfelügyelőn kívül résztvettek *László Deszö* orsz. gyűl. képv. kulturális szakosztályunk elnöke, *Vita Sándor* orsz. gyűl. képviselő, az Emke ig.-választmányának tagja és mások. A műsort a Magyar Híszegye előadásával kezdték el és a Hímnusz közös előadásával zárták be.

Dés

Július 4-én *Dés*en volt a szerelvény kiállításán, ahol a leventevetők számára rendezett tanfolyamot. A tanfolyamra a szerelvényvel kísérték *dr. Szathmáry Lajos* ü. v. alelnök, *dr. Székely Lajos* tanár, Emke-előadó és *dr. Székely Ödön* postatitkár, Emke-előadó. Előadásokat tartottak a levente-otthonban

mintegy 170 főnyi, a megye minden részéből összeriegelt leventevetők előtt. Jelen volt a kiálláson *Jánosny Lajos* kolozsvári leventegyű előadó is. Filmelőadásra nem került sor, mert azt csak a késő esti órákban lehetett volna megtartani.

Szilágyosmolyó.

Meg kell itt emlékeztetni a szilágyosmolyói népművelési tanfolyam keretében való szereplésünkről is, amelyen *Szilágy, Bihar, Beszterce-Naszód és Szolnok-Doboka* megyék népművelői vettek részt június közepén. Az előadók között szerepeltek *dr. Szilágyi László* szilágyi megyei főispán, *Eszterhás István* író, a Propaganda-minisztérium titkára, *dr. Kincz Elek* igazgató, országos népművelési felügyelő, aki Mester Miklós kultusz-államtitkár üdvözlését tolmácsolta. Az Emke előadói is tartottak előadást. Szerelvényünk filmbemutatóval szerepelt. A rendezés körül *Faraagó Béla* Szilágy vm. népműv. titkár szerzett érdemeket. A kolozsi népművelési tanfolyamon *Csik, Háromszék, Udvarhely, Maros-Torda, Kolozsvár és Marosvásárhely* népművelői vettek részt. Itt előadók voltak *dr. Illés Gyula* tanker, főigazgató, *László Deszö* esperes, kultúrális szakosztályunk elnöke, *dr. Szathmáry Lajos* az Emke ügyv. alelnöke, *dr. Dávid László* r. k. teológiai tanár, *dr. Solyom Sándor* várm. tiszti főorvos, *dr. Csomor Andor* városi tanácsos, *Kelencs Lajos* múzeumi főigazgató, *dr. Soltz Ernő* min. osztálytanácsos, *Horváth Dénes* az Erdélyi Hangya cég-vezetője, *dr. Forgács József* vm. főjegyző, *dr. Kelencs Béla* tanár, tanügyei előadó, *Kovács Béla* tanügyi előadó, *Dr. Mindszenty Béla* min. osztálytanácsos, *Han Elek* ezredes, *rité Borecsizky Imre* őrnagy, *dr. Ince Andor* egyetemi tanársegéd, *Tóth Gábor, Simon János, Király István, Csomor Dénes* népműv. titkárak. A népművelési előadások színvonalát nagyban emelte az Emke közreműködése, amely 2 ízben is megjelent szerelvényével és a hallgatóknak filmbemutatókat tartott. A tanfolyam megjelent *dr. Vargha Lajos* Kolozsvár város főispánja is, aki hatáson bezárban méltatta a népművelési jelentőségét.

A tanfolyam vezetését és szervezését *Kiss Károly* kir. tanfelügyelő irányítása mellett, aki maga is több előadást tartott — *Kovács Pál* népműv. titkár végezte.

Kolozs község, *Győrffy István* körjegyző kezdeményezésére a legnagyobb szeretettel látta körében a megjelenteket.

A legutóbbi számunkban az Emke könyvtárjuttatásai között *Szolnok-Doboka* megyei *Miklóháza község helyett* tévesen *Csicshagyásms község* szerepelt, mint ahová az Emke könyvtárt juttattak. A hibát itt helyesbítjük.

Egyébként az Emke újabban *Udvarhely-megyébe, a Kolozs-megyéi Gyula-*

telke községbe, Egeres községbe, a Kolozsvári Vöröskereszt-Egyesületnek a fronton lévő katonáink részére) és *dr. Erdélyi Koth. Akciónak* ugyancsak bevédinekkel való juttatása céljából javasolt el jelentősebb számú füzet. Ezek közül nagyobb számú ajándék-negyében (ideértve *Szatmár- és Máramaros* megyéket is) lévő megyei választmányaink vezetéséhez, díjtalan szociális céljából. Ezt a füzet- és ajándék-juttatási akciónkat még folytatjuk és hangsúlyozzuk, hogy lehetőségeinkhez mérten mindig szívesen állunk tagozatainknak és fiókjainknak rendelkezésére, hogy minél több erdélyi magyar kezébe jussanak jó olvasmányt jelentő füzetek.

Újabb tagsági feltekerés.

Kiskályán községből Fekete Róza tanítónő, egyébként régi tekerényes lelkes munkatársunk, egyben a helyi tagozat burgö titkára újabb 29 tagozottat hozott az Emkének. Kiskályán székelyközségből, amely sok nagy közönséget példát mutat a maga lelkeségével.

Egeresen is megindult szépen az Emke-szervezés, *Székely Pál* ig.-tanár fáradozásai révén. Eddig 36 tag jelentkezett, akik között *Székely Pál* í. Nagy Deszö gyógyszerész, ú. Boér I. rezes kereskedő, *Balla Mihály* ír. I. k. vez. *Czigényi Géza* és *Csörö János* ir-eskedő önkéntes felajánlással a 4-ben megállapított tagdíj helyett 10 — *Zoltán Béla* postakidő 7, *Illés Árpád* kereskedő pedig 5 P. tagdíjat vállalt.

Ezzel kapcsolatosan felelmitjük, hogy *Törzsv. I.* szervezőnk bugzókódolása folytán is igen sok rendezes tagunk is önként felemelte a vállalt tagdíját és ezzel sok példát mutatott.

Felhívás

Az Emke kéri rendez tagjait, hogy a egészen csekély évi 4 P-ben megállapított rendez tagdíjat önkéntes megajánlással, lehetőség szerint felelmitni veskedjenek, mert ez az Emke-tervekre segít fokoztatást teszi lehetővé.

Kérjük ezenkívül *mindazokat, akik nem anyagi lehetőségek megengedni, hogy lépjenek be alapító tagjaink sorába.* A alapító tagság egyszerű a mindenkori 200 P., amely 5 éven át évi 40 P-s résletekben is kiegyenlíthető. A alapító tagsági díjat teljes egészében tőkés az Emke és így próbálva lassan visszazserezeni a megszállás idején történt erzsakos intézkedések folytán elvesztett hatalmas alapvagyonát. Az alapító tagdíj díjnak csak kamatjövők nyernekel felhasználás.

Eddig már számos új alapító tagut jelentkezett, de szeretnők, hogy ez száma, a komoly idők követelne felelősséget és felelősségvállalás mellett minél nagyobb számmal emelkedjék.

(—.)

Egészségügyi tanácsadó:

A terhesség alatt fellépő fertőző betegségekről

A terhességgel kapcsolatos mutakubon arról számoltam be, hogyan él a terhes nő, hogy magzatának és jät magának egészségét töle telhetőn megővja. Jól tudjuk azt is, hogy megszületett gyermek magyar reménygünk királyfia még akkor is, ha a legenyébb, pitvar nélküli házban is születet. A szülő anya egészsége azért fontos, mert az ő gondossága neveli agyarrá a gyermeket és ajándékozta a családot és nemzetet újabb kis agyarrakkal.

Most arról akarok néhány szót monani, melyek azok a betegségek, amelyek a terhesség alatt felléphetnek.

Az influenza. Az influenza még a legújabb formájában is nagyon veszélyes, mert olyan szövődményekkel jár, amely megölheti az anyát és a magzatot is. Influenza alatt nagyon gyakori a rohamos szülés, a koraszülés és a velővérzés. Minden terhes és gyermekágyas nyának arra kell törekednie, hogy jóvá tegye magát a megbűltéstől és igyekezzék, hogy orvosi kezelés mellett a betegséget minél hamarabb kiheverje.

Kanyaró, himlő, diftéria és skarlát. Ezek a fertőző betegségek az anya életét közvetlenül nem veszélyeztetik és a szülés kezelése mellett könnyen át is vezethetők. Tökintettel arra, hogy az újszülött védett ezekkel a betegségekkel szemben az anya nyugodtan szoptathat, még akkor is, ha a gyermek egyik vagy másik említett betegség tüneteivel született volna.

Tüdőgyulladás. Minden lehető el kell követni, hogy az anya ezt a veszélyes betegséget elkerülje, mert az újszülött leggyöbbször ő maga is megkapja, ami a gyermek halálát okozza.

Maldria. Mocsaras vidékek nagy kérése ez a betegség, amelyet harmadnapos hidegrizásnak is neveznek. Enyhé esetekben a terhesség lefolyását nem akadályozza. De a súlyos maldria, különösen, amelyek már idültté is vált méhben teheti a nőt, ha nem is véglegesen, de hosszabb-rövidebb időre. A maldria a magzatra is átterjedhet.

Két nagy betegségesoportról kell itt megemlíkeznünk, amelyek kikerülését és kikerüléséből előzta a törvény is, amikor a házasság előtti kötelező orvosi vizsgálatot előírja, ez a két betegség a tuberkulózis és a vérba.

Tuberkulózis. Mindenek előtt az a kérdés merül fel, hogy a gyermek örökl-e szülőanyjától a tuberkulózist, vagy se? Nem. Csak a hajlamot örökl. Azonban ha a terhes nő előrehaladott tuberkulózist szenved a fertőzés át-

terjedhet a magzatra is, hiszen a magzat és az anya közvetlen vérkeringési kapcsolatban állanak egymással. Az anya szempontjából vizsgálva a kérdést azt látjuk, hogy bár a terhesség alatt az anya állapota látszólagosan javul, a szülés után rohamosan romlik. Ha azonban az anya a kötelező orvosi vizsgálat jó eredménye ellenére a terhesség alatt esik át fertőzésen, feltétlen komoly orvosi kezelést igényel. Itt csak a szoptatás kérdését kell aztán esetenként elbíralni. Az aktív tuberkulózist szenvedő anyától a csecsemőt el kell különíteni, tehát a szoptatásról szó sem lehet.

Vérba. Már nagyon régen tudják azt, hogy a vérba káros hatással van a terhességre. A méhen belüli magzat a leányan (a másán) keresztül fertőződik a vérba kórokozójával, még pedig csak

akkor, ha az maga is megbetegedett. Ha azonban a frissen fertőzött terhes nő kezelés alá veti magát, akkor a kezelés nagyon jó eredményt jár. Nagyon kell vigyázni, hogy ezt az Isten csapása betegséget mindenki elkerülje. Vérbaiban szenvedő anya saját gyermekét szoptathatja, azonban a más egészséges gyermekét nem, mert a vérbaiban anyja teje is fertőz.

Itt akarok kiérteni a házasság előtti kötelező orvosi vizsgálat kérdésére is. Arról van szó, hogy a házasságból kikeressük azokat, akik olyan fertőző betegségekben szenvednek, amely a mit sem tudó házasútr életét is tönkre teszi, nem beszélve a születendő gyermek egészségéről. Van azonban egy másik előnye is: a beteg ember, aki bajának nem tulajdonított nagy jelentőséget, mert az nem fáj, rá is kényszerítve a saját maga kezeltésére, ha családát akar alapítani.

Ezek voltak azok a gyakori fertőzések megbetegedések, amelyekkel a terhesség kapcsán a leggyakrabban találkozunk.

Dr. Kállay Ernő.

Az elmúlt évek eseményeiből

Csikseredre, 1944. július 15. — 1939 március 12-én Csik, Háromszék, Udvarhely és Brassó megyékből 34 község fiatalember gyűlt össze Tusnádfürdőn. Értelmiségiek, iparosok, munkások és gazdák. Összejöttek, hogy kicseréljék gondolataikat s egyben munkatervet állítsanak össze, hogy ki-ki a maga helyén aszerint irányítsa a maga és mások életét a székyely és magyar közösség javára. Nehéz időkben állt össze az Újszág-íróházban a „tusnádfürdői beszélgetés”, — ahogy az összejövetelt maguk között elnevezték. — Fojtó volt a légkör. A Kárpátok bércei között még lélegezni is ritg volt szabad a magyaroknak... És a 34 székyely mégis összeült, hogy higadtan, szomatotvete minden adottsággal, egyenese e ritgös székyely útát... Talán éppen ezeknek a nehéz időknek a következménye, hogy a fiatal székyelyek (1 festőművész, 5 tanár, 1 mérnök, 4 ügyvéd, 4 mezőgazda, 3 magántisztviselő, 4 orvos, 2 kereskedő, 6 iparos, 4 újságíró) oly mélyen vizsgálták bajainkat, hogy bizony sok meglátásuk ma is éppen olyan időszerű, mint akkor.

A népközléssel kapcsolatos vezérlelveket így örökítette meg a tusnádfürdői jegyzőkönyv:

... Szükségessé vált tartják hangsúlyozni, hogy csak olyan szervezeteink tarthatnak életképes magyar közösségeknek, amely megadja a magyarság tömegeinek a közösségi élet előfeltételeit képező összefogó, közös eszmélet alapot, amely hangsúlyozottan nem lehet más,

mint a keresztény, magyar nemzeti és szociális alap. A vezetőnek az összefogó gondolatot személyilekkel kell megtestesítenniük. Az öszmagyarság szervezeteinek nem szabad elfelejtene, vagy elhanyagolnia azt az évszázados történelmi igazságot, hogy az erdélyi magyarság-törzse és gerince a székyelység. (Hányszor és hányan megfélekedeznek erről!)

A gazdasági kérdések során elsőblye került a közbirtokosságok ügye. A megjelentek megállapították, — hangzik a jegyzőkönyv —, hogy székyelyföldi viszonylatban a magyar közösség kereteiben megfelelő helyet kell juttatni a közbirtokosságok irányítására. A székyelység vagyonának jelentős része közbirtokosságokban fekszik. Ezeknek lezülése a lakosság anyagi csődjével egyértelmű (!). Sőt: közművelődési, társadalmi és más kérdéseinek érdemleges művelése sem képzelhető el a vagygonok megfelelő kezelése nélkül. Szomorú tapasztalatokból megállapíthatjuk, hogy az élen álló felelős vezetők nagy része nem ismeri a székyelység és legnagyobb kérdését. Egységes irányítás alá kell venni ezeket a ronszalikban is hatalmas értéket képviselő vagygonokat.

Leszögelte a jegyzőkönyv, hogy elsőrendű székyely s így általános magyar érdek a Csiki Magánjávuk elnevezésű által ismert vagygonjaink sorának mellelőbbi rendezése. (Még ma nincs véglegesen elintézve.)

A megjelentek megállapítják — hangzik tovább a jegyzőkönyv —, hogy a Székelyföld zárt gazdasági egység, s így még erdélyi viszonylatban is külön elbírálás alá esik. Az erdők letérőlése következtében a lakosság elvesztette jelenlegesebb jövedelmi forrásait. Sürögös gazdasági átszervezésre van szükség, hogy a természeti adottságokat kihasználva új, vagy az eddig nem elég szakzerűen megalapozott gazdasági ágak megélhetési lehetőségét biztosítsanak a székely tömegeknek. Szükségesnek látjuk, hogy ezt a kérdést az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület szakértői, helyi viszonyokkal ismerős szakemberek bevonásával a helyszínen vizsgálják meg. Általános magyar érdek, hogy a gazdasági területeink sürgősen gátat vessünk. Ennek érdekében az egész magyar közösség anyagi támogatására számítunk.

A Székelyföld egységes néprajzi helyzetéből fakad — szegedi térségre a jegyzőkönyv —, hogy kisiparra művelési irányításra szorít, a füstös néprajzi feljegy érvényrejuttatása, megőrzése és fejlesztése szempontjából. Székelyföld az utóbbi évtizedekben nagyon sokan veszített eredeti néprajzi sajátosságából, ezért szükségessé válik, hogy a meglévő értékek megőrzéséről központi szerv gondoskodjék.

Társadalmi téren leszögezték: a Székelyföld fajképtelleg tisztá népe erdélyi viszonylatban még mindig igen jó szaporodási arányt mutat és így az erdélyi magyarság emberanyagát mind számbelleg, mind minőségileg pótolni hivatott. Az innen elvárandó és a régi királyság (regát) területén verszendő ember népfelnevelését Erdély bejelése, a köztudomásosan pusztuló magyar szigetek felé kell irányítani (!). Ezzel függ össze a családnevelés irányítása és felügyelete részben a falvak lelkipásztorai és népnevelői, részben a nagyvárosokban működő, vagy szervezendő intézmények útján. Emberanyagának számát és egészségügyi minőségét tehát minden rendelkezésre álló eszközzel, esetleg új intézményekkel igyekezzenek fenntartani.

Abban az időben nagy horderővel rendelkezés közös erőmök felsorolása után ismételtlen megállapították az egybegyűrtök, hogy a székelyföldi kérdéseket az erdélyi magyarság sorskérdéseinek tengelyére kell beállítani.

Erdemes elgondolkozni öt esztendő távlatából az akkori határozatokon. Az akkor felvetődött s ma is élő és elintézésre váró kérdések felett. Szerény véleményünk szerint nagyon tanulságos eszmefuttatás ez mindenki számára, aki a magyar sorsot, a magyar kérdést a közösség, a nemzet, a faj szemlélésén keresztül keresi és nézi...

Ferenczy György.

ERDÉLYI JOZSEF:

Féllába van, de az is meztelen, pedig a másik kinn a harcletéren, vagy bein a kórházban maradt. Aratás van s ő nem arat.

Ő nem szánt, nem vet, nem arat, minden estából kimarad. Pedig dalás ember lenne, ha féllába tőből nem hiányzana.

Bajsa pedretlen, arca bánatos. Cudar világ a szívére tapas, lábára is tán, arr' a félre. Azért hűröklik félre félre.

Lábbá szeretnék átváltozni, s lába helyére forradolni, vagy szólni: csak hogy itt vagy, testvér, hogy anyit harcban el nem estél!...

ROKKANT

Alsó-felső ruhája rongyos. Bizonyára szemérmes koldus.

Lányokra tán gondolni sem mecsuk fájó, titkolt szerelemmel.

Most még megjárja, nyár hevésben, a kis akácfaék hűvösében, de télen át új tavaszig, e félláb lassan érkezik...

Olyan félszeg, olyan keszeg, hónaljmarkon ahogy bíceg, az útfél hervadó gyepén, az a félláb vén legény.

HIREK

KORLÁTOZTÁK A LAPOK TERJEDLMÉT, A MAGYAR NÉP EZENTÚL 12 OLDALON JELENIK MEG.

A kormány a Budapesti Közlöny legújabb számában rendeletet adott ki az újságok terjedelmének újból való megállapításáról. A rendelkezés a Magyar Népet is érinti.

A Magyar Népet ezután 12 oldalon jelenik meg. Bizonyosak vagyunk, hogy előfizetőink és olvasóink megértéssel fogadják az anyaggyarapítás követelményeit által szükségessé vált kormányzati intézkedést. A lap szerkesztésére minden elkövet, hogy a Magyar Népet az értékes anyag még takarékosabb nyomdai elhelyezésével az eddigi nyívt megtartsa és hogy minden olyan közérdekű írás továbbra is megjelenhessen, amelyre az erdélyi magyar falu népének művelődése és tájékoztatása szempontjából feltétlenül szüksége van.

Kedvező a termés Finnországban. A bőséges tavaszi eszések után a július máris hőszéggel köszöntött be és az időjárás egyensápra a természet kérésére javasolásra vezetett. A gabonatermés jó közepesnek ígérkezik és a szénabetakarítás is elősegítette az eszések után bekövetkezett száraz időjárás. Most erre a takarmánytermelésre van utalva a Karjalábol elhoztó állatállomány is. A kedvező termés tehát igen szerencsés időben jött. A nyári mezőgazdasági munkálatokban az eddigienél is nagyobb tömegben segítkezik a városi köztisztviselők ifjúság, amely a munka országrészét vállalta.

A pápa elismerő szavai a berni nép bátorságáról. Preysing Károly grófhoz, Berlin püspökéhez az elmúlt napokban intézett levelében Szentatya szintén csodálatának a kifejezését a súlyos légítámadás alatt sokat szenvedett berlini lakosság bátorsága felett. XII. Pius püspö megjegyezte, hogy a német városok közül Berlin nőtt legjobban szívvel. Preysing gróf a pápa levelét Belkalkulációhoz intézett pástörvényében hozta nyilvánosságra.

Felállították a kikeresztelkedésű zsidók szövetségét. A Budapesti Közlöny pénteki száma közli a miniszterium 2540—1944. M. E. rendeletét a zsidók önkormányzat és érdekképviseleti tárgyában adott 1250—1944. M. E. számú dekrétum módosításáról, illetőleg kiegészítéséről. A rendelet szerint az 1944. M. E. számú dekrétum első cikkében meghatározott megkülönböztető jelzés viselésére kötelezettek azok a zsidók, akik keresztény látszólagos tagjai, különálló kormányzati és érdekképviseleti szervezethez tartoznak, amelynek elnöke: Magyarországi Keresztény Zsidók Szövetsége. Az e szervezet felkérésre tartozó zsidók a Magyarországi Zsidók Szövetségének nem tagjai. Az 1520—1944. M. E. számú dekrétum első paragrafus 3. bekezdés 2—4. paragrafusának, valamint paragrafusának rendelkezései a jelen dekrétum első paragrafusában eltezt zsidókat, illetőleg a Magyarországi Keresztény Zsidók Szövetségnek is megfellelően irányadók.

Szabadságidő illeti meg a kiskorú kerek és kisközemek alkalmazottait is, az ipariügyi miniszter 31.000—1944. számú rendeletével.

A MAGYAR NÉP TÁBORI POSTÁJA

Papp Lajos honv., tábori posta száma 4/813. üdvözlét küldi Székelyföldről a hozzátartozóinak és rokoniainak. Papp Lajos bajtársunk hangulatos és kedves verset is küldött be a Magyar Nép szerkesztőségének, a vers egy hősi halott bajtárs búcsújátja, a körül megfogott szavakkal emlékezik meg.

Székely László tizedes, tábori posta száma H. 583. Hangulatos levelet írt a Magyar Nép szerkesztőségének, amelyben azt kéri, hogy az erdélyi kislányoknak tolmácsoljuk üzenetét. Azt kéri az otthon maradt leányoktól, hogy ne feledjék el a fronton küzdő honvédek, ne csak gondolataiban legyenek melá velük, hanem egy-egy rózsaszín tábori lapot se sajnáljanak. Kint a fronton nagy örömet jelent, amikor megérkezik a posta az otthoni üzenetekkel. Sajnos azonban, Székely László bajtársunk aunktha azt vette volna észre, hogy csak a szülők és testvérek írnak, a leányok pedig nem. Székely bajtársunk szöszírten ezeket írja leveleiben: „Ézért vagyok bátor Felkém a Magyar Népen át különösen a székei kislányokat, hogy ragadjanak tollat és írjanak menőit többet a kint küzdő katonának, hogy örülhesünk mi is idekint.”

Novozati János szakaszvezető, tábori posta száma K. 189. üzeni Marosvásárhelyre: „Szüleinek és menyasszonyomnak azt üzenem, hogy jól vagyok és egészséges. Csókolok mindenkit, sok levelet várok.”

Csuk Sándor tizedes, tábori posta száma K. 189. üzeni Kézdivásárhelyre családjának és hozzátartozóinak, hogy jól van, egészséges, mindnyájukat csókolja. Kévs levelet kap és kéri, hogy írjanak gyakrabban.

Kródcsony János tizedes, tábori posta száma E. 189. Zalánpatokra üzeni, hogy jól van, egészséges, csókolja szüleit és hozzátartozóit. Sok levelet vár a székei lányoktól.

Csoka Pál honvéd, tábori posta száma V. 005. Feleségének és családjának üzeni Homoródlámsra, hogy jól van, mindenkít csókol és levelet vár.

Boda Domokos ővezető, tábori posta száma H. 702. üzeni feleségének, családjának és hozzátartozóinak Székelyföldre, hogy jól van, több levelet vár.

Kovács Ferenc honvéd, tábori posta száma V. 665. Székelykeresztúrra üzeni hozzátartozóinak és rokoniainak, hogy jól van, egészséges, csókol mindenkít.

Báky Lajos honvéd és **Kalapatás György** honvéd, tábori posta számuk V. 665. Zetelakóra üzenik a szüleinek, hogy jól vannak, sok levelet és csomagot várnak.

Major Béla honvéd, tábori posta száma H. 702. Csekefalvára írja, hogy jól van, szintén levelet és csomagot vár. Családját üdvözi és mindenkit csókol.

Molnár Albert honvéd, Nagyalambfalvára küldi üzenetét.

Sándor István honvéd, szintén Nagyalambfalvára küldi üzenetét szüleinek és hozzátartozóit sokszor csókolja.

Baczó Zsigmond honvéd, tábori posta száma L. 590. üzeni feleségének Homoródlámsra, hogy jól van és ne aggódjon érte. Levelet pontosan kapja.

Andró Imre honvéd, tábori posta száma B. 708. Kászónfelfizbe üzeni édesanyjának, testvéreinek, nagynénének, hogy jól van, ne aggódjanak érte, mindenkít csókol, több levelet vár.

Kui József honvéd, tábori posta sz. F. 922. Kui Istvánnak és feleségének, testvéreinek, szüleinek és hozzátartozóinak üzeni, hogy jól van, nincs semmi baja, a csomagot megkapta. Jós-kától is levelet vár.

Jakob Ferenc honvéd, tábori posta száma L. 590. Lokodra üzeni családjának, hogy jól van, leveleket pontosan megkapja, édesanyjának azt üzeni, hogy ne aggódjon két fiáért. Feleségét és két gyermekét Ferencet és Rózát sokszor csókolja.

Vitéz Gáspár Albert, tábori posta száma L. 590. szüleinek, testvéreinek és az összes jó ismerőseinek küldi üdvözlét, Firtosmartonosra.

Szabó Mihály honvéd, tábori posta száma L. 590. üdvözlét és csókját küldi édesanyjának, testvéreinek, Gyergyószárhelyre. Jól van, egészséges. Barátait és ismerőseit is üdvözi.

Nagy Miklós ővezető, tábori posta száma Z. 690. hangulatos verset küldött a Magyar Nép szerkesztőségének, amelyben a fronton küzdő katonára értelmezté fejezte ki. Szévelyes üdvözlét küldi Bihar-szentjánosra hozzátartozóinak, rokoniainak és ismerőseinek.

Kristály Imre honvéd, tábori posta száma B. 640. üzeni feleségének Csikszentdomokosra, hogy jól van, sokszor csókol mindenkít.

Mihály Ferenc tizedes, tábori posta száma L. 898. Nagybaconba üzeni szüleinek, testvéreinek, rokoniainak és barátainak, hogy jó egészségben van, sokat gondol luza. Egy kislánynak azt üzeni, hogy jobban szereti mint mások.

Márton István tizedes, tábori posta száma M. 789. Lovéjére írja szüleinek, rokoniainak, testvéreinek, hogy jól van, ne aggódjanak érte, sok levelet vár.

Balogh György tizedes, tábori posta száma F. 557. szüleinek és rokoniainak

üzeni Nyárádjobbágyfalvára és a Piroskának Csikfalvára, hogy jól mindnyájukat szévelyesen üdvözl.

Lakatos György honvéd, tábori posta száma F. 557. feleségének szüleinek üzeni Nyárádmagyar, hogy jól van, egészséges. Jó maratast kíván. Sok levelet kéri.

Sándor Miklós honvéd, tábori posta száma H. 702. Kénosra üzeni rokoni, hozzátartozóinak, hogy jól mindenkít szeretettel csókol. Sá Miklós bajtársunk szintén nagyszemfoglalmozott verset küldött a szerkesztőségünknek, amelyben a hóból messze földre eltervezott katonára értelmezté írja le.

Fatekcs Ferenc ővezető, tábori posta száma A. 335. Melegföldön üzeni édesanyjának, kereszttajp és egy kislánynak, hogy jól van, retetel gondol rájuk.

Gombos Imre ővezető, tábori posta száma K. 617. édesanyját, K. bátyját üdvözi, jól van, ne aggódjon érte. Gálfalvára Aca Arank küldi üdvözlét és kéri, hogy levelet.

Falóp G. Sámuel honvéd, tábori posta száma D. 518. üzeni feleség, gyermekeinek Alsószőlásra, hogy van, több levelet vár.

RATÓTI BALALOS ÍTELET

Korpona városa pallósjogot azított ki Bercesny Miklóstól, de vasz módon becsapta a kuruc get. Ez Rákóczi fejedelmet ams fölháborította, hogy megtor Krametz Mihály főbíró fejét btelte. A tanács meg is hozta a ílos ítéletet, de végrehajtása elől hőköt valamennyi íltetékes.

— Hiszen pallósunk sincsen ellenfelet némeleek.

— De ha pallósunk volna is, vegyünk hozzá hóhért?

Vége is hosszú tanácskozás az lón a megállapodás, hogy a lottal a tanács elé vezelték. A felolvasta előtte a halálos ítélet markába nyomtat.

— Itt a szentencia, Krametz hály uram! Ezzel menjen kegye vagy Kassára, vagy Pozsonyba, ott elomultatva a hóhérmak, es következtében törvényesen feje tetik.

Elment-e Krametz Mihály ma lenyakaztatni valamerre, a kró nem kutatja; csak annyit mond s svádon, hogy a fejedelmet értesít a neveltség esetről, illetve vaka pona városából a jus gladii, ma hogy vele élni nem tudának.

POLITIKAI ÖRSZEM

Aras csapatok harcát ában.

honvédezerkár főnökének 21-es
ú jelentése szerint a Kárpátok elő-
en az elmúlt héten a bolseviszták
erősebb kötelékekkel folytatták a
nkint többször is megemeltél tá-
usaikat. Ezek mindegyikét sikere-
vertük vissza. Vitézségükkel külö-
a kintünk az elhárító harcok során
broemi hadjucspatok, egy sikeres
kozás során pedig a marosvásá-
székely gyulogezred honvédei. Ba-
viesitől délnyugatra a német köte-
kel együtt harcoló egységeink si-
elhárító harcokat vívtak.

magyar városokat ért légítámadá-
sora az elmúlt héten a polgári há-
ságunk 320 fő halott vesztesége
Magyar területen 34 ellenséges
bázó gép zuhant le a magyar és né-
vadászkötelékek, illetve a légvé-

honvédezerkár jelentésével kap-
tatban illetékes katonai helyen kö-
ék, hogy az elmúlt héten a bolsevisz-
kisebb vállalkozásokat egyrészt
porították, másrészt több alkaloma-
ny nagy kacsussággal er-
elfordult, hogy ugyanazon a he-
a és ugyanazon a napon vállalkoz-
tán 14 alkalommal is megismételték.
E helyi jellegű támadások ereje is
szódott, úgyhogy most már nem csu-
ni felérítő célszót kellett tulajdon-
unk ezelnék, hanem nyilvánvaló-
gy a szovjet helyi jellegű területi
sményeket is el akart érné. Ezeket
előretöréseket usapatunk német baj-
salkkal válllvete mindentűt, legtöbb-
nyen már állásaink előtt visszaverték,
mely helyen pedig lendületes ellen-
madással állították helyre föellená-
s vonulatak.

Az egyik ilyen helyi jellegű ellensé-
s előretörés során, amelyet a szovjet-
zérsg aknavetőik és Sztalin-örgona-
66 tüzével és erős csatarepülőgép-kö-
lékek bevetésével indított meg, a bol-
viszták súlyos veszteségeket szenved-
k. Több mint 500 főnyi halotton kívül
fogyot és számos nehéz fegyvert
szettek. Ugyanezkor 10 szovjetre-
pülőgépet lelőttünk. E sikerek kivívá-
ában hajdú egységeink és rohamtűz-
sók igen eredményesen küzdöttek.

Természetesen az ellenség zavarásá-
a helyzetének megállapítására részünk-
l is fokozódtak a vállalkozások, ame-
kek mindannyiszor értékes eredménve-
et hoztak. Egyik ilyen nagyobb váll-
alozásunk során különösen kitűnt a
T.I. székely zászlóaljunk, amely arány-
g eszelői vitézség mellett az ellen-
ének súlyos károkat okozott. Az el-
enség veszteségének nagyságát mutatja

a 112 halott, 35 fogoly és az igen sok
nehézfegyver zsákmányolása. Egy más-
sik vállalkozásunknál kintünk Zsákó
Kálmán zászlós, Esztergom István őr-
mester, Együd István, Berecsky Mihály
szakaszvezetők, Benyovszky József tize-
s és Mézsiáros László honvéd, vala-
mennyien egy másik székely zászló-
aljunk állományából.

Baranovszi térségében kötelékeink
német egységekkel válllvete az ellensé-
ges tulerő ellen folytatták elhárító har-
csikat.

A keleti hadszíntéren küzdő magyar
zuhanóbombázó repülőegységek magyar
vadászok oltalma mellett az utóbbi na-
pokban igen eredményesen bombázták
az ellenséges csapat- és náncélos gű-
lékezéseket, valamint vasúti kirakódá-
sokat. Közelfelderítő gépeink ellensé-
s állások fölött vezetett feladatok közben
egy ellenséges gépet lelőttek.

Minisztertanács.

A kormány tagjai vitéz Sztójay Déme
miniszterelnök elnöklésével szerdán mi-
nisztertanácsra ültek össze.

A minisztertanács a légítámadások
várható fokozódására való tekintettel
elhatározta a 4—14 éves korú gyerme-
kek kitelepítését a székelytáoros terü-
letéről és egyes különösen veszélyezte-
tett vidéki városokban hasonló intéke-
déseket előkészítését.

A minisztertanács ezenkívül több ren-
deletet tárgyalat és fogadott el, így a
magyar munkások egységes szervezeté-
ről, a zsidók leszárt üzleteiben lévő árú-
s anyagkészletek, valamint berendezési
tárgyak értékesítéséről szóló rendeletet.

Halálos ítélet a honvédelem érdekeinek megsértésért.

A honvédezerkár főnökének bírósága
halálra ítélte Tömpe Károly budapesti
építési vállalkozó és tisztviselőjét,
Drégelyvári Nándort, mert egy váll-
lathoz vett vidéki repülőter építkezésé-
hez kiutalt anyagból több mint 20 va-
gon cementet elvontak és az ebből ed-
dig elszállított sikerült mennyiséget

Székelykapu.

magánéjra használták fel, ami által a
honvédelemek nagy hátrányt okoztak.
A cement elvonásában és elszállítási-
ban közreműködő Kurucz János főpal-
lét 12 évi, Szekeres Ferenc palért 8
évi, Brenyó András palért 6 évi és a
visszadéltekbe később bekapcsolódó Ko-
vács András építési vezetőt 2 évi fegy-
háza ítélte a bíróság.

Tömpe Károlyon és Drégelyvári Nán-
doron a halálos ítéletet ugyanazon a
repülőterén hajtották végre, ahol a
visszadélteket elküvétték.

Az egri ések pásztorlevele.

Czupik Gyula egri ések most ki-
adott pásztorlevelében felhívta a pap-
ság figyelmét a vetések védelmére.
Pásztorlevelében többek között a követ-
kezőket írta:

„Az ellenséges repulótámadások ve-
szélyeztetik vetéseinket és élelműnkét.
Elvárom napjaimtól, hogy ezek bízésé-
nek és az esetleges kártevések meggát-
lásának magyervezésében a külségi ha-
tások segítségére legyenek.”

Véül elrendelje, hogy az aratás és
cséplés tartama alatt a szentmisék után
imát mondjanak.

Aratók küzdele az amerit bombázó.

A veszprémezei Külsővát határá-
ban egy leltt amerikai repülőgép a
mezőn arató munkások köziz esett. A
robbanás folytán csőtűsül benn há-
mára égette Kalmár Gábor aratót és
annak 14 éves fiát. Kalmár sógorfője
is életveszélyes sérüléseket szenvedett.
Egy ejtőernyővel kiurrott repülő el-
fogtak.

A háború

Inváziós arcvonal.

Azok a súlyos veszteségek, amelyeket
a 2. brit hadrezeg az elmúlt hét első
felében szenvedett, amikor hába kísé-
relte meg a Csen térségében lévő német
záróállások elfoglalását, arra vezettek,
hogy az angolok a hét második felében
az inváziós arcvonaluk egész területén
nyugalomra voltak kényszerítve. Csak az
Orne torkolata előtt lévő hadihajók tá-
bérsége tartotta élénk tűz alatt a né-
me állásokat. Ezzel szemben az ameri-
kaiak inváziós övezetében élénk harc
tevékenység folyt. St. Lotól keletre par-
cölösoktól támogatott erős gyalogos
alkulatok több támadást intéztek a né-
met vonalak ellen. A német védőcsapa-
toknak sikerült valamennyi támadás
visszaverniök.

A kiadóhivatal üzen

Alább felsoroltaknak köszönhetünk a munkát a bejelentett új előfizetőkért:

Gy. M. F. Somlyóujjak, B. M. N. Laknes, A. V. Rónaszék, I. J. Mikolajcs, B. J. Berettyókórhány.

Előfizetőink! Hátszáz Dénes és helységei megbízottunk az udvari járásban végez pénzbeszedési munkát. ... előfizetőinket, az elvesztettüknek szívesen nyújtja előlében a díjat nevezett kifizetni.

CIGÁNY-SZÁMADÁS.

Egy úr a piacon nyolc gyönyörű libát vett s rábizta egy cigányra, hogy hajtsa haza udvarába. De a moré út-közben elikkasztott egyet s amikor kérdőre vonták, mennyre-földre esküdzött, hogy megvan mind a nyolc.

— Tehát olvasd meg — mondta az úr.

A cigány olvassa: egy, kettő, három, négy, öt, hat, hét, nyolc.

— Hol van a nyolcadik?

— Itt van la — s egyre rámutatott.

— Hát a hetedik?

— Az meg itt van, né — s így mutatgatta sorba mindeniket. Nem lehetett rajta kifogni s szemtelen piggyással egyre hajlogatta:

— Megvan ez, uram, mind.

— Én nem látom, hogy megvolna.

— De bíz én meg látom.

Az udvaron éppen esepeltek. Az úr előhívott nyolc csépet, hogy mindenik fogjon egy-egy libát. A nyolcadik természetesen nem foghatott.

— Na cigány, látod, hogy nincs nyolc liba, mert ezek az embernek nem jutott.

— Hát, hagyja el a sent lítek az ügyetlenjét, miért nem fogott addig, amíg volt ...

A keleti arcvonal.

A keleti arcvonal katonai helyzetében lényeges változás nem történt, eltekintve Vilna helyőrségének sikeres kitörésétől. A szovjetsapatok seholsem értek el említésre méltó előhaladást. A német sárháró erő mindenütt fokozódott és egyes helyeken végleg kialakultak a német retezéslások és megállították a szovjet offenzívát. Az északi retezéslás Dünaburgtól délnyugatra léteződik és a Duna mentén halad keleti irányban. A másik retezéslás-rendszer Pinszk vidékéig terjed. A küzdelen sülypontja Dünaburgnál van, ahol a szovjet csapatok heves támadásokat intéztek a német záróállások ellen. Az ellenség támadásait a német csapatok elfojták. A harcok másik sülypontja Grodno környéke alakult ki. Ezt a várost a németek kiürítették. Az ellenség frontális támadásai következtében Pinszket is felindták a németek, melynek kiürítését már régóta előkészítették. Minden hadianyagot elszállították és minden hadifontosságú építményt elpusztították a városban.

A keleti arcvonal déli szakaszán Tarnopol és Luck térségében is megindították a belsevistik részét a támadásokat. Az ellenség támadásait a német csapatok kemény harcokban visszautasították. A fő támadás iránya Lemberg felé mutat. A szovjet csapatok két oldalról indultak támadásra: egyrészt Tarnopol térségéből, másrészt a Lucktól délnyugatra lévő területből. A roham a német védelmet felkészülten találta s a támadók mindenütt a legkezelemből ellenállásba ütköztek.

FIGYELMEZTETÉS

Kérjük olvasóinkat, hogy mindenemű előfizelési ügyben a „Magyar Nép” kiadóhivatalához, Kolozsvár, Brassai-utca 7. forduljanak. Kérjük lehet azokat az olvasókat is, akik az Emke felhívásai alapján kapcsolódnak be előfizetőink táborába, előfizető-sükkel szintén közvetlenül kiadóhivatalunkhoz forduljanak.

Remekül sikerült, semmi nyomot sem hagytam magam után, amíg rárm gyanakodhatnának.

Szerkesztésért felel: DR. NEMES ISTVÁN
Felelős kiadó: TÓTH KÁLMÁN.